

reli dispărut este necesară, dramatică și psihologic, ca prefigurare a dezlegării faptei sale și a teribilului sfârșit pe care va trebui să-l înfrunte. Și, dacă dezlegarea faptei pare a se fi hotărât într-altă ordine a firii, înfruntarea, pe care un om ca Cezar o cerea și pe care Brutus nu i-a acordat-o, trebuia, în ordinea firii, să se realizeze. Acesta e sensul cuvintelor spiritului lui Cezar: „*Ne vom întâlni la Phillipi*”. Trecind prin vămile confruntărilor, Brutus e pregătit pentru marea înfruntare, pentru începutul necesar al faptei sale. Va muri așa cum se cuvine să moară cel ce are tăria nu atât să-și hotărăscă propria moarte, cât să-și înfrunte adversarul pînă la ultima consecință. Cîtă deosebire între sinuciderea lui Brutus și aceea a colegului său, Cassius, pe care îl împinge doar disperarea de a nu fi izbindit! Iată cum, calitatea motivației sufletești acordă valoare chiar și actului supremei libertăți a omului, acela de a-și lua propria-i viață. Nehotărît să înfrunte duhul răzbnător al lui Cezar, Cassius se sinucide doar la o părelnică înfringere; și cît de bine i se potrivește, pînă și în moarte, portretul pe care i-l făcuse Cezar: „...*Suride rar și parcă-ar vrea să spună / Că-și bate joc de el și de pornirea / Ce a putut să-l facă a suride*”. Prin moartea pe care și-a dat-o, pripit, el pare a-și fi bătut joc, de hotărîrea de a-l urma pe Brutus, în înfruntarea sa cu Cezar.

S-a mai spus că Shakespeare n-ar fi urmat, decît în parte, adevărul istoric. Ce poate să însemne „în parte”? Căci, dacă conexiunea vieții istorice n-a intrat în operă decît în parte, nu înseamnă că Shakespeare s-a înșelat sau a înșelat, în privința caracterelor, ce au dat, tragediei, temeiul valorilor sufletești. De pildă, chiar dacă ne-ar părea nemotivat elogiu lui Marc Antoniu în fața trupului neînsuflețit al lui Brutus, el nu e străin de caracterul protagoniștilor acestei drame istorice. E atestat de Plutarh că, în privința lui Cicero — un alt mare membru al partidului republican, ucis din ordinul triumvirilor — Octavian s-ar fi pronunțat, mulți ani după evenimentele, în fața nepotului său, care citea pe ascuns cărțile marelui orator: „*Era un om foarte învățat, copile, foarte învățat și mare iubitor de patrie*”.

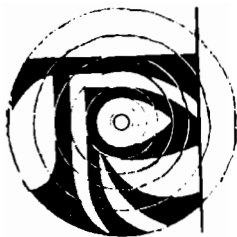
★

Spectacolul lui Herbert Wise are calități, dar și defecte, care se vădese chiar din distribuție. Așa, în ciuda masivității sale, Charles Gray, interpretul lui Cezar, nu are măreție. El ni se înfățișează cel mult ca un bătrîn venerabil. Replicile personajului sînt susținute de o voce slabă, cu unele accente, fie-ne iertat, cam senile, mai ales cînd actorul, ca să-i

imprime forșă, utilizează acutele. Așa fiind, conjurația și teribilul act al asasinatului par nemotivate. Un alt păcat al spectacolului, ce iese în evidență, printre altele, mai mărunte, este neștiința regizorului de a compune scenele de masă. Acestea puteau da, încă, fior epic spectacolului, dar au rămas lipsite de dinamism, încropite cu o figurație improvizată. Mulțimea avea rostul de a amplifica discursurile lui Brutus și Marc Antoniu; ea ar fi trebuit să ne apără ca valorile unei mări răscolite, ce sporesc parcă tăria furtunii. Ea trebuia să respire odată cu oratorii, să simțim, așa dar, cum ființa colectivă se lasă absorbită de voința individuală. Ne-a rămas să ne mulțumim cu discursurile: sobru, convingător al lui Brutus, și, în special, cel al lui Marc Antoniu, rostit de Keith Michell cu atîta perfidie politică și cu atîta patos real, cu atîta atență dozare a emisiei vocale pe accentele afective ale frazei și cu atîta știință a împletirii gestului cu verbalul, încît ne-a apărut ca o echivalență sonoră și plastică a subtilei dialectici conținute în înțelesurile cuvintelor. Brutus, în interpretarea lui Richard Pasco, este un interiorizat, un meditativ, cu o oarecare cumpănire greoaie în a lua hotărîrea; dar, odată luată, aceasta îl angajează cu toată ființa. Atitudinea sa capătă, atunci, ponderea forței orientate. David Collings în uscățivul Cassius este agil, lunecător, ființă cu nervii încordați, la pîndă, cu izbucniri de minie electrizante, urmate de căderi în iremediabile tristeți și căințe.

Acești actori au constituit triumviratul care a salvat spectacolul de la o posibilă înregistrare indiferentă.

Constantin RADU-MARIA

**Destine
contemporane**

Dintre premierele lunii mai la teatrul radiofonic, ne vom opri, în aceste însemnări, la două piese ce abordează — cu alte modalități fiecare, din unghiuri de vedere diferite, dar complementare — o temă importantă pentru viața societății noastre, oferind generoase posibilități de investigație psihologică: modificările de

mentalitate și preocupări, în contextul procesului de omogenizare socială.

În *Galopul cailor de fier* de Dan Tărchilă, acest proces sinuos, însoțit de frământări și incertitudini, nu lipsit de capcane, este înfățișat în două posibile ipostaze: drumul firesc, însemnând evoluție, împlinire a unei vocații profesionale, dar și rătăciră în căutarea unor iluzii. Înstrăinarea bruscă, violentă, a fetei ajunse la oraș, de iubitul de la țară, apare nu ca o consecință a transformării interioare suferite de eroină, ci, dimpotrivă, ca un inconștient reflex de apărare, vădind inadaptarea. În cazul băiatului, urbanizarea reprezintă însă mai mult decît o simplă schimbare de adresă, este integrarea într-un mediu favorabil împlinirii unei vocații reale.

Piesa lui Dan Tărchilă nu e fără cur-sur, dar reține atenția prin autenticitate, prin firescul personajelor și al situațiilor de viață. Această notă de simplitate expresivă este intuită și subliniată cu mijloacele adecvate, în montarea radiofonică semnată de Constantin Dinischiotu, fiind caracteristică și interpretării rolului principal de către Șerban Celea. O contribuție semnificativă au, în spectacolul radiofonic, și Ion Marinescu, George Constantin, Eugenia Maci, Corado Negreanu.

Dintre cele citeva (poate chiar prea multe) teme care pot fi descifrate în piesa lui George Genoiu *În căutarea viitorului* (adaptare radiofonică după *Doi pentru un tango*, de același autor), integrarea țărănului în mediul muncitoresc se conturează cu pregnanță. Eroul textului lui Genoiu a parcurs acest drum pînă la jumătate, s-a realizat cu strălucire din punct de vedere profesional, dar statutul său social și profilul său psihologic rămîn incerte. Noua calitate a vieții — despre care vorbim adesea, și pe bună dreptate —, înseamnă, mai presus de înlesniri de ordin material, un alt chip spiritual, o mentalitate schimbată, un mod superior de a gândi și a înțelege existența, rosturile ei. Pornind de la această idee, analiza psihologică pe care o întreprinde autorul operează cu delicatețe, dar decis, pe terenul sensibil al conștiinței, luminînd zonele de umbră. Regizoral, spectacolul radiofonic e construit cu robustețe, limpede, de Constantin Dinischiotu, autor al direcției de scenă și la premiera absolută a piesei, la teatrul din Bacău. Distribuția, bine alcătuită, a cuprins pe Ion Marinescu (cu un foarte expresiv portret al țărănului devenit muncitor), George Constantin, Gina Patrichi, Rodica Mandache, Aurelian Napu, Adina Popescu, Marieta Luca, Radu Panamarenco, Nicolae Pomoje.

Cristina DUMITRESCU

CONCURSURI

TEATRUL DRAMATIC „MARIA FILOTTI”-Brăila organizează, în zilele de 1 iulie și 31 iulie 1981, ora 10,

CONCURS

conform Legii 12/1971, pentru ocuparea următoarelor posturi:

— patru posturi actori-actrițe pînă la vîrsta de 35 ani;

— un post regizor artistic;

— un post pictor scenograf.

Concursul va avea loc la sediul teatrului din Brăila, strada Polonă nr. 14.

Cererile de înscriere, copie după actul de studii și memoriul de activitate, vor fi depuse la secretariatul teatrului, pînă la data de 30 iunie și respectiv 29 iulie 1981.

Informații suplimentare la telefon: 946/1.16.30 și 1.43.54.

Precizăm că în stagiunea 1981—1982, activitatea teatrului se va desfășura în ambianța sălii restaurate.

TEATRUL DE STAT — SIBIU organizează, în ziua de 20 iulie 1981, ora 10,

CONCURS

pentru încadrarea de actori și actrițe la secțiile română și germană.

Se primesc candidați sub 32 ani, cu avizul scris al conducerii instituției de care aparțin. Înscrierile se pot face pînă la data de 18 iulie a.c.

Informații suplimentare la telefon: 924/1.31.14.

TEATRUL GERMAN DE STAT TIMIȘOARA anunță CONCURS pentru ocuparea posturilor de actor și figurant.

Concursul va avea loc la data de 6 iulie 1981.

Informații privind depunerea actelor de înscriere la concurs, la sediul teatrului, telefon 34638—34795.